

आदरणीय सभाध्यक्षज्यू,

- १) संघियताको कार्यान्वयनसंगै स्थापना भएको यस गाउँपालिकाको लागि आर्थिक वर्ष २०७७/०७८को बजेट यस सभा समक्ष पेश गर्न पाउदा अत्यन्त हर्षित भएको छु । आम नागरिकको इच्छा आकांक्षालाई पुरा गर्ने सन्दर्भमा गाउँपालिकाको समग्र विकासको खाका, नेतृत्वको सोच र प्रतिबद्धतालाई योजनाबद्ध रूपमा पेश गर्न पाउदा गर्वित महशुस गरेको छु ।
- २) संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक नेपाल निर्माणको चरणसम्म आइपुग्दासम्म घाइते तथा वेपता पारिएका परिवार र व्यक्ति प्रति सम्मान प्रकट गर्दै शहिदहरु प्रति श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । यस गाउँपालिकाको समग्र परिवर्तनमा नेतृत्वदायी भूमिका खेल्नु हुने अग्रज व्यक्तित्वहरुले गर्नुभएको योगदानको स्मरण गर्दै उहाँप्रति सम्मान गर्न चाहन्छु ।
- ३) “समृद्ध र सुखि सुनापति: कृषि पर्यटन हाम्रो सम्पति” भन्ने दिर्घकालिन सोचका साथ कृषि, पर्यटनको विकास र विस्तारलाई मध्यनजर गरी यस आर्थिक वर्षमा समृद्ध र समाजवादउन्मुख सुनापतिको आधारशिला निर्माण गर्नको लागी यो बजेटलाई केन्द्रित गरिएको छ ।
- ४) गाउँपालिकाको समन्यायिक विकास, श्रोत साधनको समानुपातिक वितरण मार्फत गाउँपालिकाको सबै क्षेत्र वर्गको उत्थान मार्फत न्यायपूर्ण सुनापति समाजको निर्माण गर्ने गरी यो आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गरेको छु ।
- ५) आ.व.०७७/०७८ को बजेट तर्जुमा गर्दा संविधान, नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, कानून, निर्देशनहरु, पन्ध्रौं आवधिक योजना, वागमती प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना, दिगो विकास लक्ष्य, विषयगत समितिबाट भएका निर्णय, निर्देशन तथा गाउँसभा सदस्यज्यूहरुले प्रदान गर्नुभएको सुझाव समेतलाई आत्मसात गरी तर्जुमा गरेको छु । यस बाहेक गाउँपालिकामा क्रियाशिल राजनितिक दल, बुद्धिजिवि, नागरिक समाज, संघ संस्थाहरुले दिनु भएको सुझावहरुलाई समेत बजेट निर्माणको आधार मानिएको छ ।

अब म यस गाउँपालिकाको केही आर्थिक सामाजिक विश्लेषण प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।

- ६) करिव २७००० जनसंख्या भएको यस गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धि हासिल गर्ने माध्यम भनेको कृषि र पर्यटन नै रहेको छ । कुल भुभाग ८६.९८ वर्ग किमि रहेको यस गाउँपालिकाको साक्षरता दर ७५% रहेको छ । व्यवसायिक र बजारकेन्द्रित आर्थिक गतिविधि न्यून भएता पनि प्राकृतिक श्रोतको प्रचुरता, भौगोलिक विविधताको कारण विकासको लागि असीमित सम्भावना रहेको छ ।
- ७) लामो समयसम्म यातायातको सहज पहुँच नभएको अवस्थालाई मध्यनजर गर्ने हो भने निर्वाचित भएपश्चात सडक पूर्वाधारलाई जोड दिदै गरिएको योजना कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट १२ बाह्रै महिना यातायात चलन सक्ने गरी ९२ किमि सडक निर्माण भइसकेको छ भने २७६ किमि सडक (ट्याक ओपन) निर्माण भइसकेको छ । अबको बजेट सडक स्तरोन्नती तर्फ मात्र केन्द्रीत रहेको छ ।
- ८) उज्यालो सुनापति अभियान सञ्चालन गरी गाउँपालिका भित्रका सबै घरपरिवारमा पुग्ने गरि विद्युतीकरणको काम सम्पन्न भइसकेको छ । साथै उज्यालो सडक अभियान अन्तर्गत सोलार सडक बत्ति जडान कार्य प्रारम्भ भई वडा स्तरसम्म पुऱ्याउने निश्चित भएको छ ।
- ९) बाह्रै महिना सिचाई हुने जमीन करिव ५५६.५ हे. रहेको यस क्षेत्रमा व्यवसायिक कृषि पशुपालनमा लाग्ने व्यक्ति, घरपरिवारको संख्या न्यून रहेकोमा यस आर्थिक वर्षमा प्रोत्साहनका प्याकेज वृद्धि गरी न्यून आन्तरिक आय भएको यस गाउँपालिका क्षेत्रमा उद्योग व्यवसाय पसल संख्या कमशः वृद्धि हुदै गएको छ ।

आर्थिक गतिविधि न्यून भएकै कारण आ.व. २०७५/०७६ मा आन्तरिक आय २,५६,००० मात्र रहेकोमा आ.व. ०७६/०७७ मा आन्तरिक आय ३०,००,०००-प्रक्षेपण गरिएकोमा लक्ष्य अनुसार राजस्व उठ्न नसकी करिब १०,००,०००-(दश लाख)मा मात्र सीमित भएको छ । स्वरोजगार हुने तथा उद्योग गर्ने उत्साह जनताहरुमा बढी व्यवसाय दर्ताको संख्या १५४ (एक सय चउन्न)पुगेको छ । सहकारी संस्थाको दर्ता संख्या ७ (सात)पुगेको छ । स्थानीय स्तरको सरकारी कारोवार गर्ने बैकले सेवा विस्तार गर्दै जाने चासो देखाएको छ ।

१०) यस आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको पेश भएको वजेटले प्रस्ताव गरे अनुसारका योजना तथा कार्यक्रमहरु अपेक्षित गतिमा कार्यन्वयन गर्न सकिएन । विश्वव्यापी महामारीको रुपमा कोभिड-१९ (कोरोना भाइरस) फैलिएकोले योजना र वजेट कार्यन्वयनको पाटो सन्तोषजनक मात्र रह्यो ।

आदरणीय सभाध्यक्षजू,

आदरणीय सभासदस्यजूहरु,

११) अब म आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वजेटको उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु । वजेटका उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

- क) सबै प्रकारका महामारी, प्रकोप र विपद्बाट गाउँबासीको जीवन रक्षा गर्दै जनजीवनलाई सहज र सुरक्षित बनाउने ।
- ख) उपलब्ध स्रोत साधन, अवसर र क्षमताको महत्तम परिचालन गरी पालिकाको भौगोलिक धरातल र भूस्वरूपमा आधारित यर्थाथपरक आर्थिक पुनरुत्थान गर्दै विकासको गतिलाई निरन्तरता दिने ।
- ग) सामाजिक, आर्थिक र भौतिक पूर्वधार विकास मार्फत उत्थानशील एवं समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र निर्माण गर्दै जाने ।

१२) वजेटका उपरोक्त उद्देश्यहरु हासिल गर्न मैले देहायका क्षेत्रगत र कार्यक्रमगत प्राथमिकता निर्धारण गरेको छु ।

- क) कोभिड-१९ लगायत सबै प्रकारका स्वास्थ्य जोखिमबाट गाउँबासीलाई सुरक्षित राख्न र गुणस्तरीय सार्वजनिक स्वास्थ्य सेवा सर्वसुलभ बनाउन र स्वास्थ्य सेवाको क्षमता विस्तार, स्तरोन्नती र स्वास्थ्य जनशक्तिको विकास गर्ने ।
- ख) कोरोना भाइरस संक्रमणको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि चालिएका कदमबाट टुटेको उत्पादन र आपूर्ति श्रृङ्खलालाई पुनर्स्थापना गर्दै चलायमान आर्थिक क्रियाकलापलाई प्रोत्साहन गर्न कृषि क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकता दिने ।
- ग) गाउँबासीका लागि काम र रोजगारीको अवसर, खाद्य सुरक्षा र सामाजिक संरक्षण गर्ने ।
- घ) विकासको शीघ्र प्रतिफल प्राप्त हुने र आगामी वर्ष भित्र सम्पन्न हुने अधुरा आयोजना कार्यन्वयन गर्ने ।
- ङ) गुणस्तरीय र जीवनोपयोगी शिक्षा, सुचना प्रविधिको विस्तार, हरितवृद्धि सुहाउँदो भौतिक पूर्वधार, आधारभूत खानेपानी तथा सिंचाई लगायत समष्टिगत कृषि क्षेत्रको विकास गर्ने ।

च) गुणस्तरीय तथा पहुँचयुक्त सार्वजनिक सेवा प्रवाह र पारदर्शी शासन व्यवस्थाको सुदृढीकरण गर्ने ।

१३) अब म आ.व.०७७/०७८ को बजेटका क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु । आगामी आर्थिक वर्षको क्षेत्रगत रूपमा वजेट विनियोजन गर्दा शीघ्र आर्थिक पुनर्उत्थान हुने,छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने, आगामी वर्ष भित्रै सम्पन्न हुने योजनाको सुनिश्चितता गर्ने,सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउने तथा सार्वजनिक निजी सहकारी र सामुदायिक क्षेत्रसंगको साभेदारीबाट विकास प्रक्रियालाई अघि बढाउने कार्यक्रमहरूमा जोड दिएको छु । साथै विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोभिड-१९ को रोकथामको लागि विशेष प्राथमिकता दिएकोछु ।

१४) आर्थिक विकास क्षेत्र

कृषि ,पशु र सहकारी

- ❖ कृषि क्षेत्रलाई समृद्ध र सुखि सुनापति निर्माण गर्ने सम्वाहकको रूपमा लिई आर्थिक क्षेत्रको विकासको लागि **दुई करोड**विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ प्रत्येक वडालाई छुट्टा छुट्टै **कृषि र पशु** ब्लकको रूपमा विकास गरी अनुदान र साभेदारीमा कृषि र पशुका कार्यक्रम संचालन हुने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ❖ योगदान र कार्यविधिमा आधारित कृषि र पशु ब्लक कार्यक्रमको लागि रु. ५० लाख छुट्याएको छु ।
- ❖ कृषिलाई आधुनिक र व्यवसायीक बनाउदै कृषिको विकास विस्तार गर्न अनुदान र साभेदारीमा कार्यक्रम संचालन गर्ने गरी आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ साना,घरेलु तथा लघुउद्यम कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गर्न गाँउपालिकामा दर्ता गर्न लाग्ने कर तथा शूल्कमा **तीस प्रतिशत** सम्म छुट दिने व्यवस्था मिलाएकोछु ।
- ❖ विदेशबाट पर्किएका युवाहरुको लागि साभेदारीमा आधारित प्रतिभा उपयोग कृषि र पशु विकास कार्यक्रमका लागि १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ भूमि बैंक स्थापनाका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । कृषिलाई आधुनिकीकरण,यान्त्रीकरण,प्राङ्गरीकीकरण र औद्योगिकीकरण गर्नका लागि नवीनतम र मौलिक कार्यक्रमका लागि वजेट छुट्याएको छु ।
- ❖ उत्पादनका लागि नर्सरी, चिया विकास योजना, कृषि र पशु विमा, कृषि उपजको मूल्य अभिवृद्धि लगायतका कार्यक्रमहरूका लागि वजेट विनियोजन गरी कृषि क्षेत्रको विकास वितरणमुखी भन्दा आयआर्जन उत्पेरित हुने गरी तर्जुमा गरेको छु ।

१५)सामाजिक विकास क्षेत्र

- ❖ सामाजिक क्षेत्रको विकासका लागि **एक करोड पचास लाख** छुट्याएको छु ।

- ❖ आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई यस गाउँपालिकाको सबै नागरिकहरूको पहुँचमा पुर्याउन जनसंख्या,भौगोलिकता र स्वास्थ्य सेवाको उपलब्धतालाई मध्यनजर गर्दै सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइको विस्तार कार्यलाई यस आ.व. मा समेत निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ दीर्घरोगी, असाध्य रोग, क्यान्सर र मिर्गौला रोगीहरूलाई उपलब्ध गराउदै आएको राहत कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु । स्वास्थ्य व्यवस्थापन सुचना प्रणाली र आपूर्ति व्यवस्थापन सूचना प्रणालीका लागि बजेट छुट्याएको छु ।
- ❖ निजी क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्था संग समन्वय र साभेदारी गरी विशेषज्ञ चिकित्स सेवा उपलब्ध गराउन बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ प्रस्तुती सेवा तथा वर्थिङ सेन्टरको संस्थागत विकास कार्यक्रमका लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ गाउँ शिक्षा योजना तर्जुमा गरी गाउँपालिकाको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न र स्थानीय पाठ्यक्रम समेत तर्जुमा गर्न बजेट व्यवस्थापन गरेको छु ।
- ❖ बालबालिकाहरूको लागि शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ “सामुदायिक विद्यालय,सुरक्षित विद्यालय” भन्ने मान्यतालाई व्यवहारिकृत गर्न बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
- ❖ एक वडा एक Smart School स्थापनाको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
- ❖ स्थानीय विद्यालयबाट प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने १ छात्र र १ छात्रालाई स्वरोजगारी तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन हुने गरी साभेदारीमा आधारित बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।
- ❖ माभी/पहरी ह्योल्मोलगायतका लक्षित समुदायको उत्थान र विकास गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु । यस बाट सीप विकासका लागि हस्तकला,प्लम्बिङ्ग,विजुली मर्मत,सिकर्मी,डकर्मी,व्यूउटिसियन,कटाई, मौलिक बुनाई लगायतका कार्यक्रम संचालन गर्न बजेट विनियोजन गरको छु ।
- ❖ ऐहिसिक, पुरात्वातिक, मौलिक भाषा, संस्कृति, परम्पराको संरक्षण, सम्मान, प्रवर्द्धन गर्न संग्राहलय भवन निर्माणका लागि १० लाख छुट्याएको छु ।
- ❖ महिलाको आर्थिक हित बृद्धि गर्न, महिला माथी हुने हिंसा नियन्त्रण गर्न, महिला हित संग सम्बन्धित कार्यक्रम संचालन गर्न अगामी आर्थिक वर्षमा **रु.१५ लाख** रकम छुट्याएको छु ।
- ❖ सुनापति गाउँपालिकामा भएका सबैभन्दा जेष्ठ महिला र पुरुषलाई **सुनापति ज्येष्ठ माता र ज्येष्ठ पिता** को उपमाद्वारा सम्मान गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।साथै वृद्धाश्रम भवन निर्माणका लागि ६ लाख बजेट छुट्याएको छु ।
- ❖ दलित/अपांग/जेष्ठ नागरिक/आदिवासी जनजाति समुदाय **लक्षित कार्यक्रम** सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ अपांगता भएका नागरिकले जग्गा खरिद गर्दा घरबाटो सिफारिशमा लाग्ने दस्तुरमा **तीस प्रतिशत** छुट दिने व्यवस्था मिलाएको छु । तर यस्तो छुट लिनका लागि अपांगता परिचयपत्र पेश गर्नुपर्नेछ ।

- ❖ खेलकुद विकास समितिलाई संस्थागत एवं कृयाशिल बनाई खेलकुदका गतिविधि र कृयाकलाप संचालन गर्ने गरी १३ लाख विनियोजन गरेको छु ।

१६) पूर्वाधार विकास क्षेत्र

- ❖ गाउँपालिका कार्यालय भवन, वडा कार्यालय भवन, शित भण्डार निर्माण, पालिक गौरवका योजना लगायतका क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिदै पूर्वाधारजन्य विकासको लागि रु.४ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ यसै आर्थिक वर्षभित्र सबै वडाको वडा कार्यालयहरूलाई आफ्नै भवनबाट सञ्चालन हुने गरी भवन निर्माण गरिससक्नको लागि यसै आर्थिक वर्षमा वडा नं.२ र ५ को लागि कार्यालय भवन वरीपरी घेराबार गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- ❖ वडाबाट नै संचालन हुनसक्ने वडागत योजना तथा कार्यक्रमको लागी श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले निर्धारण गरे बमोजिम रु. ४ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु । यसबाट वडाको समस्या र आवश्यकतासँग नजिक रही समष्टिगत विकास गर्न सघाउ पुग्ने विश्वास लिएको छु ।
- ❖ केन्द्र र प्रदेश सरकारको समपुरक कोषसँग साभेदारी गरी बृहत र ठुलास्तरका आयोजना कार्यक्रम संचालन गर्ने गरी समपुरक कोषमाबजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ स्थानीय आवश्यकता र मागलाई विशेष मध्यनजर गरी समृद्ध सुनापति निर्माण गर्न आधार प्रदान गर्ने र बजेटका प्राथमिकता क्षेत्र भित्र पर्ने पालिका गौरवका आयोजना समेत समेट्ने गरी त्यस्ता योजना र कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने प्रयोजनार्थ समपुरक कोषमा रु.१ करोड७९ लाख विनियोजन गरेको छु । साथै अन्तर सरकारी वित्त हस्तान्तरणबाट थप प्राप्त हुन बाँकी रकम समेत समपुरक कोषमा जम्मा गरी बजेट व्यवस्थापन गर्ने प्रस्ताव गरेको छु ।

१७) विपद् तथा वातावरण व्यवस्थापन

- ❖ कोभिड-१९ (कोरोना भाइरस) लगायत विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन कोषमा रु.७५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ सरसफाई, वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरी विपद् मैत्री **सुरक्षित** र **सुन्दर** सुनापति बनाउनको बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ विपद् तथा वातावरण व्यवस्थापन तर्फ कुल १ करोड बजेट छुट्याएको छु ।

१८) सुशासन र सेवा प्रवाह

- ❖ **सुशासन र सेवा : जनताको पेवा** भन्ने मूल नारालाई अगिकार गर्दै गाउँपालिका, वडा कार्यालय तथा अन्य कार्यालयहरूबाट हुने सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई सेवाग्राहीमैत्री बनाइनेछ ।
- ❖ सुशासन र संस्थागत विकासको लागि रु ५५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

- ❖ समुदाय, प्रहरी र गाउँपालिकाविच साभेदारी गरी शान्ति सुरक्षालाई सुदृढ र प्रभावकारी बनाउन साथै सुरक्षा चौकीको लागि समेत व्यवस्थापन गर्न समेत सहज हुने गरी आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ गाउँपालिकामा करार तथा ज्यालादारीमा कार्यरत कार्यालय सहयोगी कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनका आधारमा निरन्तरता साथै उत्कृष्ट कर्मचारीको लागि एक महिना तलब बराबरको रकम पुरस्कार दिने व्यवस्था गरेकोछु । कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रमको प्रारम्भ गरेको छु ।

१९) कर राजश्व परिचालन तथा छुट र सहूलियत सम्बन्धि व्यवस्था

- ❖ जनताको घर आँगन : कर संकलन अभियान सञ्चालन गरी प्रत्येक टोल बस्तीसम्म राजश्व सचेतना कार्यक्रम संचालन गरी घुम्ति सिविर, कर संकलन टोलको व्यवस्था गरि राजश्व संकलन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन साथै राजश्व परामर्श समितिको संस्थागत सुदृढिकरण गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ महिलाले आफ्नो नाममा गाउँपालिकामा प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता गर्ने उद्योगमा पचास प्रतिशत, व्यापार व्यवसायहरूको दर्तामा तीस प्रतिशत छुट दिइने व्यवस्था गरेको छु । तर, बक्यौता तिर्नुपर्ने अवस्थामा उल्लेखित सुविधा प्रदान गरिने छैन ।
- ❖ अपांगता भएका नागरिकहरूलाई गाउँपालिकाले जुनसुकै प्रकारका सिफारिश गर्दा वा व्यवसाय दर्ता वा नविकरण गर्दा लाग्ने राजस्वमा पचास प्रतिशत छुट दिइने व्यवस्था गरेको छु ।
- ❖ २०६२/०६३ भन्दा अधिको समयको लागि लाग्ने भुमिकरमा केही सहूलियतको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
- ❖ अगामी आर्थिक वर्षको शुरुदेखि नै कर तथा शुल्कको संकलनलाई पारदर्शी र पद्धतिगत बनाउन ट्याकिड गर्ने प्रणालीको लागि बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- ❖ सार्वजनिक निजी साभेदारी मार्फत बजार प्रवर्द्धन फोहोरमैला व्यवस्थापन लगायतका कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।

आदरणीय सभाध्यक्षजू

आदरणीय सभासदस्यजूहरू

२०) अब म ०७७/०७८ का अनुमानित आयव्यय प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु ।

- ❖ आर्थिक वर्ष ०७७/०७८ मा नीति, योजना कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न कुल आयव्यय रु ४८ करोड ५६ लाख २१ हजारको अनुमानित प्रस्ताव गरिएको छ ।
- ❖ कुल प्रस्तावित आय रकममा समानिकरण अनुदान तर्फ १२ करोड ३३ लाख ६३ हजार, सशर्त अनुदान तर्फ १९ करोड ३८ लाख ६९ हजार, राजस्व बाँडफाँड (संघ) तर्फ ६ करोड ६ लाख सामाजिक सुरक्षा तर्फ ७ करोड, सवारी साधन कर बाँडफाँडबाट १ करोड ७० लाख ३९ हजार, आन्तरिक आय रु. ३० लाख, श्रोत बाँडफाँडमा २ लाख ५० हजार, स्थानिय/प्रदेश पूर्वाधार विकास साभेदारी कार्यक्रम तर्फ रु १ करोड, बाँकी मौज्दातरु ७५ लाख हुने प्रक्षेपण गरिएको छ ।

२१) कुल विनियोजन रकममा चालु खर्चतर्फ रु ५ करोड ८३ लाख ५० हजार, आर्थिक विकास तर्फ रु. २ करोड, भौतिक पूर्वाधारतर्फ ४ करोड ५० लाख, सामाजिक विकास तर्फ १ करोड ५० लाख, सुशासन र संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाहतर्फ ५५ लाख, समपुरक कोषमा १ करोड ७९ लाख वडागत योजना र कार्यक्रमका लागि रु ४ करोड, स्थानीय पूर्वाधार साभेदारी कार्यक्रमतर्फ रु. १ करोड र कम खर्च हुने प्रक्षेपण गरिएको छ ।

२२) सामाजिक सुरक्षातर्फ ७ करोड खर्च हुने अनुमान गरिएको छ । साथै संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने सशर्त कार्यक्रमतर्फ रु. १९ करोड ३८ लाख ६९ हजार रहेको छ ।

बजेट कार्यान्वयन वित्तीय अनुशासन :

२३. तथ्य र प्रमाणमा आधारित अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणालीको उपयोग गरी प्राप्त पृष्ठपोषणबाट विषयगत शाखाहरुको संस्थागत क्षमता विकास गर्नुका साथै मितव्ययी र पारदर्शी रुपमा सार्वजनिक स्रोत साधनको प्रतिफल प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

२४ वजेट निर्माणमा समग्र वित्तीय अनुशासन, विनियोजनमा दक्षता र कार्यान्वयनमा कुशलता कायम गरी खर्चमा मितव्ययिता अपनाउन विशेष जोड दिइनेछ ।

२५ जिम्मेवार पदाधिकारीलाई आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व सम्बन्धी कानून बमोजिम खर्चको नतिजा प्रति जिम्मेवार बनाइनेछ ।

२६ वजेटमा प्रस्तुत भएका कार्यक्रमहरुको स्वीकृति पश्चात समयबद्ध कार्ययोजना तयार गरी आर्थिक वर्षको शुरु देखि नै योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्थालाई सुदृढ बनाइने छ ।

अन्त्यमा,

यो बजेट तर्जुमा गर्न सहयोग पुरयाउनुहुने सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरुमा हार्दिक आभार एवं कृतज्ञता प्रकट गर्न चाहन्छु । बजेट तर्जुमा गर्ने क्रममा गहन राय सल्लाह सुझाव प्रदान गर्नुहुने राजनीतिक दल, संघ संस्था, सहकारी क्षेत्र, उद्योगी व्यवसायी, समाजसेवी, नागरिक समाज, कर्मचारी र आम सुनापति नागरीकबासीमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

यो बजेटको कार्यान्वयनबाट समृद्ध र सुखी सुनापति निर्माण गर्न कोसेढुंगा सावित हुने विश्वास लिएको छु । बजेटमा उल्लेखित योजना कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट समष्टिगत पूर्वाधारको विकास गरी समृद्ध र समाजवाद उन्मुख सुनापतिको आधारशिला निर्माण गर्ने उद्देश्य प्राप्त गर्नका लागि पर्याप्त रुपमा मार्गदर्शन गर्नेछु, भन्ने विश्वास लिएको छु ।

गाउँपालिकाको हरप्रयास र कदममा साथ दिनुहुने सम्पूर्ण नागरिकप्रति आभारी हुँदै बजेट कार्यान्वयन गर्न सबैको सहयोग र साथ रहनेछु, भन्ने विश्वासका साथ सम्पूर्णमा हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।